

Het hondje als 'handtasje'

Gelach stijgt op gedurende het symposium 'Is de fokkerij Darwin voorbij?!'. Onbedoeld duikt tot twee keer toe in de presentatie van een spreker een foto op van een Chihuahua met een roze jasje aan. Dit hondje is verworpen tot een soort handtasje van Paris Hilton. Hilariteit alom.

Ook de Cavalier King Charles Spaniels (Kenneth en Carla) van wijlen Pim Fortuyn komen tijdens het symposium enkele keren ter sprake. Aan het hoge schattigheidsgehalte van dergelijke modehondjes zit echter een inktzwarte keerzijde. Doordat uit een kleine groep 'founders' is gefokt (door overselectie en inteelt), werd bij de Cavaliers een genetisch defect verbreid: de schedels van veel Cavaliers zijn 'te klein' geworden voor de hersenen. Plaatjes van de schedel met hersenen die het achterhoofds gat afsluiten waardoor de druk in de schedelholte oploopt, roepen afschuw en vragen op bij de deelnemers aan het symposium.

Maar ook de Chihuahua kampt met problemen: waterhoofden, hartafwijkingen, problemen bij bevallen vanwege het relatief grote hoofdje, een te laag glucosegehalte in het bloed (hypoglycaemie). Moet de huisdierenfokkerij dit soort ernstige problemen maar voor lief nemen, omdat het voor de eigenaren zo leuk is om met dit soort honden te pronken? Mag je het de eigenaren verwijten? Als er geen aanbod is, is er ook geen vraag. Het zijn uiteindelijk de fokkers die de markt bedienen. Als de fokkers voldoende moreel besef hebben en stoppen met het doorfokken van 'levende handtasjes', zouden de Cavalier en de Chihuahua een rustig bestaan in de schaduw van Darwin hebben. Zonder uitpuilende hersenen...

Roep om hardere lijn tegen excessen in de fokkerij

De tijd van pappen en nathouden en van falende zelfregulering in de wereld van het huisdieren fokken is voorbij. De excessen van het doorfokken met gezelschapsdieren zijn te ernstig om ze zonder ingrijpen van de overheid te laten voortbestaan. Dat was de teneur bij een aantal sprekers op en bij veel deelnemers aan het symposium 'Is de fokkerij Darwin voorbij?!' op zaterdag 26 september in de aula van het Groenhorst College in Barneveld.

Initiatiefnemer van het symposium was de Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit (PVH). Volgens platformvoorzitter Tony Achterkamp is het hoog tijd dat de overheid een keurmerk voor fokkers van huisdieren verplicht stelt. "Het is nu allemaal te vrijblijvend. Wij vinden dat fokkers, zowel de hobbymatige als de beroeps, in elk geval een basisopleiding zouden moeten volgen om voldoende kennis en bekwaamheid op te bouwen. Daarbij moet ook de ethische kant van het fokken aandacht krijgen."

De ongeveer 120 symposiumgangers bogen zich over de vraag wat bij de fokkers van huisdieren zwaarder moet wegen: zaken als schattigheidsgehalte, modeverschijnselen en in het verlengde daarvan geldelijk gewin? Of het welzijn en zelfs het voortbestaan van de betrokken dierenrassen?

Want doordat de stamboeken voor veel (honden)rassen gesloten zijn en er met te beperkte groepen wordt doorgefokt, verbreiden zich genetische defecten die het welzijn en de vitaliteit van de dieren aantasten en het voortbestaan van het ras of de afgezonderde fokgroep op het spel zetten. Dat is niet alleen een trend bij honden en katten, maar ook bij bijvoorbeeld konijnen, vissen, reptielen, amfibieën en al die andere huisdieren zodra ze vooral omwille van een bijzonder of merkwaardig uiterlijk worden gefokt.

Morele plicht

Volgens ethicus **Franck Meijboom** van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht hebben de fokkers de morele plicht het dierenwelzijn centraal te stellen in hun handelen, omdat dieren pijn en ongemak kunnen ervaren. "De sector bewijst de dieren, en zeker ook zichzelf een dienst door zich steeds kritisch af te vragen of bijvoorbeeld een bepaalde foklijn is te verenigen met de intrinsieke waarde van de dieren. Een goede afweging van belangen leidt tot minder dierenleed, een betere onderbouwing van keuzes en betere antwoorden op maatschappelijke vragen en kritiek."

Genetisch onverantwoord

Behalve ethisch onverantwoord bleek het op het symposium ook nog eens genetisch onverantwoord om ongebreideld door te fokken met dierenrassen die genetische defecten gaan vertonen. Dat betoogde geneticus en fokkerijspecialist **Ed Gubbels**, verbonden aan het instituut Genetic Counselling Services. "Een zo groot mogelijke genetische variatie is van essentieel belang voor de vitaliteit en het voortbestaan van rassen. Het huidige fokbeleid is gericht op het beperken van de genetische variatie en het gevoerde selectiebeleid ter bestrijding van de veroorzaakte problemen is absoluut inadequaat. Het is immoreel en onaanvaardbaar dat bij gezondheidsonderzoeken bij vijfendertig hondenrassen gemiddeld bij meer dan veertig procent van de dieren erfelijk bepaalde afwijkingen en storingen worden aangetroffen. Als de sector niet zelf in staat is dit soort uitwassen aan te pakken, dan zijn wettelijke maatregelen noodzakelijk."

Onder vuur

Dat de discussie zich vaak toespitste op hondenrassen, was mede te danken aan de aanwezigheid van dierenarts **Marjan van Hagen**. Zij is hoofd van de afdeling Gezondheid, Gedrag en Welzijn van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied. Die raad lag in de discussie 's middags regelmatig onder vuur omdat die te weinig zou doen tegen de schadelijke gevolgen van het doorfokken. "We doen wel degelijk wat, zoals preventieve screenings, een duidelijk fokbeleid en een plan van aanpak tegen schadelijke raskenmerken en erfelijke aandoeningen. Het is nu erop of eronder, anders gaat de overheid regels opleggen. We moeten met z'n allen de schouders zetten onder de gezondheid en het welzijn van de dieren. Maar het is lastig kwaadwillenden aan te pakken en ook de verenigingsstructuur met hun eigen beleid en belangen maakt het moeilijk."

Henk Zwartepoorte, assistent curator voor reptielen en amfibieën bij Blijdorp Rotterdam, ging in op verschillende fokprogramma's bij dierentuinen en particulieren om bedreigde diersoorten voor uitsterven te behoeden en te herintroduceren in het wild. Zijn ideaal is dat bij de fokkerij van huisdieren plezier samengaat, niet alleen met respect voor dieren in de vorm zoals ze door het evolutieproces werden voortgebracht, maar ook met de inzet voor het soortenbehoud en daarmee voor het behoud van de biodiversiteit op onze planeet. Alleen al op ethische gronden is de mens, die het uitsterven van vele diersoorten op zijn geweten heeft, dit verschuldigd.

Gemêleerd

De deelnemers aan het symposium vormden een gemêleerd gezelschap van studenten diermanagement, dierverzorging en diergeneeskunde, fokkers, dierenartsen, docenten en trainers, evenals vertegenwoordigers van dierenverenigingen, het ministerie van LNV, Dierenbescherming en de politiek. Na afloop keken alle deelnemers terug op een boeiend en goed georganiseerd symposium, waarbij het Groenhorst College en PTC+ als partner en gastheren optraden.

Iedereen was het er over eens dat de sector van huisdierenfokkers moet blijven discussiëren over de ethiek van het fokken en over maatregelen om de uitwassen te verminderen. Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit hoopt met dit symposium aan deze discussie een stevige impuls te hebben gegeven.